

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 16P/60/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815217333
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Schromová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2016:3815217333.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Jarmilou Schromovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: T. V., nar. X.X.XXXX, toho času v Detskom domove Lastovička, Jilemnického 566/38, Trenčín, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza - OSV, dieťa rodičov - matky: A. Kosírová, nar. X.X.XXXX, bytom W. L. XX, I. a otca: C. I., nar. XX.X.XXXX, bytom W., U. XXX, toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava, o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým, za účasti prokurátorky Okresnej prokuratúry Prievidza, takto

rozhodol:

Nariaduje nad maloletým T. V., nar. X.X.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá bude realizovaná v Detskom domove Lastovička so sídlom Jilemnického 566/38, Trenčín.

Matke dieťaťa A. V. určuje lehotu jedného roka na úpravu jej rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohla v budúcnosti osobne vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého T..

Matka dieťaťa A. V., nar. X.X.XXXX a otec dieťaťa C. I., nar. XX.X.XXXX, sú povinní platiť na výživu maloletého T. V., a to počnúc právoplatnosťou rozhodnutia o nariadení ústavnej starostlivosti, sumu každý vo výške 30% zo sumy živného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, ktoré výživné sú obaja rodičia povinní platiť na účet Detského domov Lastovička, mesačne vždy vopred, najneskôr do 27. dňa v mesiaci vopred.

odôvodnenie:

Dňa 22.10.2015 bola tunajšiemu súdu doručená správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza z 15.10.2015, v ktorej uvedený úrad oznámil tun. súdu, že výchovné opatrenie - dohľad nad maloletým T. neplnil účel. Starostlivosť matky o maloletého sa zhoršovala, preto súd uznesením 0PPOm 5/2015 z 17.9.2015 nariadil predbežné opatrenie, ktorým maloletého T. dočasne zveril do starostlivosti Detského domova Lastovička so sídlom v Trenčíne. Súd uznesením 16P 60/2015-16 z 5.11.2015 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým T., v zmysle § 81 ods. 1 O.s.p..

Matka dieťaťa v priebehu konania súhlasila s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým T. z dôvodu, že na jej strane nedošlo k zlepšeniu pomerov. Uznala, že keď bol maloletý T. so svojimi súrodencami u nej v starostlivosti, stávalo sa, že o deti nebolo riadne postarané, nechceli ju poslúchať. Potvrdila, že u rodičov nemá vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o deti, pričom nie je schopná bývať sama niekde mimo rodičov.

Otec dieťaťa sa vo veci vyjadril v písomnom podaní z 13.1.2016, v ktorom súhlasil s rozhodnutím veci bez jeho prítomnosti, zároveň súhlasil so zverením maloletého do starostlivosti Detského domova Lastovička. Uviedol, že s maloletým sa bude písomne kontaktovať po dobu jeho výkonu trestu, ktorý by mu mal skončiť v máji 2018.

Oznámením z 16.11.2015 vstúpila do konania o nariadenie ústavnej starostlivosti prokurátorka Okresnej prokuratúry Prievidza Mgr. Jana Bahýlová, ktorá po vykonanom dokazovaní spolu s kolíznou opatrovníčkou i zástupkyňou detského domov navrhli nariadiť ústavnú starostlivosť nad maloletým z dôvodu, že výchova v doterajšom prostredí bola u neho vážne ohrozená. Obom rodičom navrhli určiť výživné v minimálnom rozsahu, t.j. vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa od právoplatnosti rozhodnutia súdu. Zástupkyňa detského domova potvrdila, že T. prospieva pobyt v ich zariadení, uviedla, že maloletý T. i so svojimi súrodencami býva v jednej izbe, majú medzi sebou pekný súrodenecký vzťah.

Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi pripojenými v spise 16P 60/2015 a zistil nasledovný skutkový stav:

Z pripojeného spisu tun. súdu 0PPOm 5/2015 súd zistil, že uznesením 0PPOm 5/2015-11 z 17.9.2015 bolo nariadené predbežné opatrenie, v zmysle ktorého bol maloletý T. V., nar. X.X.XXXX, dočasne zverený do starostlivosti Detského domova Lastovička, Jilemnického 566/38, Trenčín. Z odôvodnenia cit. rozhodnutia vyplýva, že rozsudkom OS Prievidza 5P 15/2014-16 z 16.4.2014 bol nad maloletými deťmi určený dohľad. Dokazovaním v tom konaní bolo zistené, že deti žijú vo veľmi nevyhovujúcich bytových podmienkach, matka neprijala usmernenia úradu, pomoc, ktorú jej ponúkali vo forme odsťahovania sa do zariadenia Orchidea Bošany, neurobila nič pre zmenu spôsobu svojho života a života maloletých detí, spolu s druhom neurobili nič pre zmenu nevyhovujúceho prostredia, v ktorom žijú. Matka nedisponovala finančnými prostriedkami k zdravému vývinu maloletých detí, neuspokojovala riadne ich základné životné potreby, nezvládala výchovu maloletého T.. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 24.11.2015, vykonateľnosť 17.9.2015. Z návrhu na vydanie predbežného opatrenia v tom konaní z 17.9.2015 vyplývalo, že matka s maloletými deťmi bývala v starom rodinnom dome so svojimi rodičmi v nevyhovujúcich podmienkach. Domácnosť bola po hygienickej stránke vedená na veľmi nízkej úrovni. V minulosti dostali na matku oznámenie v tom zmysle, že maloleté deti fyzicky trestá, nezabezpečuje im dostatočnú osobnú starostlivosť. Matku usmerňovali, aby si vytvorila pre deti v rámci svojich možností iné vyhovujúcejšie podmienky, vybavili jej miesto v zariadení Orchidea, n.o., matka sa však s deťmi z domácnosti neodšťahovala a nezmenila rodinné pomery.

Z oznámenia od Ústavu na výkon trestu odňatia slobody so sídlom v Ilave z 13.1.2015 súd zistil, že otec dieťaťa je k 13.1.2016 pracovne zaradený, predpokladaný dátum prepustenia menovaného je 26.6.2018. Z potvrdenia o odmene otca za obdobie január až december 2015 súd zistil, že za uvedené obdobie mal spolu čistý príjem vo výške 1459,16 eur, t.j. v priemere 121,60 eur mesačne.

Zo správy od Detského domova Lastovička, Jilemnického 40, Trenčín z 20.1.2016 mal súd preukázané, že maloletý T. sa v detskom domove rýchlo zadaptoval, v súčasnosti navštevuje 2. ročníka ZŠ, kde dosahuje dobré vyučovacie výsledky. V škole ani v zariadení nemá problémy so správaním, hygienické návyky má osvojené, len občas sa neosprchuje a klame, že je už osprchovaný. So súrodencami, ktorí sú tiež umiestnení v ich zariadení, majú vytvorený pekný súrodenecký vzťah. Matka sa o deti zaujíma len sporadicky telefonicky a okrem toho deti navštívila trikrát, dvakrát v novembri a jedenkrát v decembri 2015. Ďalšiu návštevu si nahlásila na 4.1.2016, ale neprišla a nebrala telefón.

Z výsluchu matky dieťaťa na pojednávaní konanom 1.2.2016 súd zistil, že v súčasnosti býva v rodinnom dome len s rodičmi. V spoločnej domácnosti so svojím druhom a otcom maloletého U., s R. U. už nebýva, bývali spolu v spoločnej domácnosti do júla 2015, kedy išiel do výkonu trestu odňatia slobody. Matka uviedla, že ona nikdy nemala problémy s požívaním alkoholu, nie je však schopná bývať sama niekde mimo rodičov. Jej matka je psychicky chorá, nedokáže jej pomôcť v starostlivosti o deti, otec má zdr. problémy, preto sa v podstate ona stará o rodičov. Matka dieťaťa uviedla, že jej zdr. stav je dobrý. Od 9.11.2015 je evidovaná na úrade práce, nepoberá žiaden príjem, ani nepožiadala o dávky v hmotnej núdzi. Matka uviedla, že nemá žiadnych takých príbuzných, ktorí by sa dokázali postarať o maloletého T.. Uviedla, že je v súčasnosti bez akéhokoľvek príjmu. V období od septembra do novembra 2015 robila brigádnicky robotníčku pri zbere jablák, zarobila tam v priemere 170,- až 300,- eur mesačne v čistom. V súčasnosti sa jej nerysuje žiadna práca. Matka potvrdila, že vzťahy medzi deťmi sú dobré, s T. mala výchovné problémy. Stávalo sa, že si T. od nej pýtal peniaze, ktoré keď mu nedala, keďže ich nemala, tak sa rozčuľoval a utekal z domu, nerešpektoval ju, preto nezvládala jeho výchovu. Uviedla, že ona deti fyzicky netrestala, otec mal. U., s ktorým žila do leta 2015, deti fyzicky trestal a kričal po nich. Nerešpektovali ani jeho, ale sa ho báli.

Dňa 1.1.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 175/2015 Z.z., ktorým boli novelizované ustanovenia Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z.. Podľa § 119b uvedeného zákona, kde sú uvedené prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1.1.2006, a to konkrétne odsek 3, konania o zverení mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo o nariadenie ústavnej starostlivosti alebo o uložení výchovného opatrenia, o ktorých súd nerozhodol do 31.12.2015 sa dokončia podľa predpisu účinného do 31.12.2015.

Podľa § 54 ods. 1 Zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení platnom do 31.12.2015, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. (2) Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. (3) Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. (4) Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.(5) Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 81 ods. 1,2 cit. zákona, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. (2) Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Po zhodnotení zisteného vyššie uvedeného skutkového stavu dospel súd k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým T.. Z výsledkov vykonaného dokazovania nesporne vyplýva, že matka mal. dieťaťa v čase začatia konania ani v súčasnosti naďalej nemá vytvorené podmienky pre starostlivosť o maloletého T. ani o jej ďalšie deti, čo potvrdila vo svojej výpovedi i samotná matka detí, ktorá taktiež potvrdila, že nevládala výchovu maloletého T., ktorý ju nerešpektoval, pričom nemá žiadnych príbuzných, ktorí by jej pomohli zabezpečiť starostlivosť o deti, alebo ktorí by mohli prevziať starostlivosť o deti, preto s návrhom o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým T. v celom rozsahu súhlasila. Keďže súd nezistil žiadnu inú vhodnú osobu, ktorej by mohol súd zveriť maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti, otec dieťaťa je vo výkone trestu odňatia slobody a výchova maloletého T. v domácnosti matky je vážne ohrozená a vážne narušená a iné výchovné opatrenia - súdom nariadený dohľad, nevedli k náprave, preto súd nadospel k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky stanovené v § 54 ods. 1 Zákona o rodine, a preto nad maloletým Patrikom nariadiť ústavnú starostlivosť.

Súd zároveň v zmysle citovaného ustanovenia 55 ods. 2 Zákona o rodine určil matke dieťaťa primeranú lehotu 1 roka na úpravu jej rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohla osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa.

Súd zároveň v zmysle citovaného ustanovenia § 81 ods. 1,2 Zákona o rodine rozhodol i o vyživovacej povinnosti matky i otca dieťaťa tak, že obaja sú povinní platiť na výživu maloletého sumu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa, a to počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia s poukazom na skutočnosť, že matka dieťaťa je síce evidovaná na úrade práce, ale je bez akéhokoľvek príjmu, otec dieťaťa je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, kde dosahuje príjem len v priemere 121,60 eur mesačne, na základe čoho súd vyvodil, že v schopnostiach rodičov maloletého dieťaťa nie je platiť vyššie výživné.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na Krajský súd Trenčín, písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecným náležitostiam (§ 42 odst.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 odst.1 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.